

bardzo żmudnej pracy napisania historii działalności śp. bpa Leona Wałęgi, ordynariusza tarnowskiego w latach 1911—1933. Manuskrypt tej pracy ma dziś ponad 1000 stron maszynopisu i stanowi niezwykle cenny przyrządek do badań nad historią diecezji tarnowskiej.

Poza pracą naukową i dydaktyczną śp. ks. Stach rozwijał do ostatnich chwil swojego życia, na szeroką skalę zakrojoną, pracę pedagogiczną. Ukochał młodzież, której służył zawsze radą, opieką i pomocą materialną i moralną. Z licznymi swoimi uczniami korespondował niemal do końca życia i cieszył się otrzymywanymi listami, na które odpisywał własnoręcznie. Śp. ks. prof. Stach pozostanie w naszej pamięci na zawsze jako nasz troskliwy opiekun, doradca i dobroczyńca.

Kraków

Ks. STANISŁAW GRZYBEK

DNI GREGORIAŃSKIE ZAKONNIC

W dniach 29—30 września 1960 odbyły się na Jasnej Górze Dni śpiewu gregoriańskiego zakonnic, które zgromadziły 500 siostr z rozmaitych zakonów i zgromadzeń pod przewodnictwem pięciu Księży Biskupów. Dni rozpoczęły się 29 września Mszą pontyfikalną, którą celebrował J. E. Ks. Bp. Stanisław Jakiel, Przewodniczący Podkomisji Muzyki Sakralnej przy Konferencji Episkopatu. Siostry odśpiewały Mszę IV i *Credo* I. Kazanie wygłosił O. Benignus, prowincjał OO Kapucynów. Na sali różańcowej Ks. Prof. Mieczysław Jankowski odczytał list Jego Eminencji Ks. Prymasa, po czym powitali siostry: J. E. Ks. Bp Zdzisław Goliński, Ordynariusz częstochowski i O. Ludwik Nowak, generał OO. Paulinów. Następnie J. E. Ks. Bp Andrzej Wronka wygłosił referat pt. *Msza św. centrum życia wewnętrznego*, podkreślając związek ofiary życia zakonnego z ofiarą eucharystyczną. O. Benedykt Sczaniecki OSB mówił na temat *Śpiew gregoriański w życiu zakonnicy*. Po południu odśpiewano Nieszpory o Najświętszym Sakramencie, po czym S. Wiesława Zemla, Zgr. Rodziny Maryi, przeprowadziła lekcję pokazową ucząc uczestniczki ofertorium *Ave Maria*. Po lekcji S. Ida Plater, niepokalanka, wygłosiła referat *Najpiękniejsze pochwały o Najśw. Maryi Pannie*, w którym podała historię i analizę hymnu *Ave maris stella*, sekwencji *Stabat Mater* i antyfony *Salve Regina*.

30 września J. E. Ks. Bp Goliński odprawił pontyfikalną Mszę wotywną o M. Bożej Jasnogórskiej *Fundamenta*, wykonano Mszę IX i *Credo* III, kazanie wygłosił J. E. Ks. Bp Jakiel. W pierwszym referacie Ks. Prof. Wojciech Lewkowicz zajął się zagadnieniami praktycznymi omawiając *Drogi do urzeczywistnienia postulatów Stolicy świętej odnośnie śpiewu gregoriańskiego*. Wskazał trzy drogi: kształcenie siostr specjalistek, uczenie śpiewu w społecznościach zakonnych i pomoc

sióstr w nauczaniu wiernych. Ks. Prof. Karol Mrowiec CM wygłosił referat pt. *Wychowawcza rola chorału gregoriańskiego w życiu młodzieży zakonnej*, omawiając wartości estetyczne, ascetyczne i mistyczne chorału. Po południu O. Szczaniecki OSB przeprowadził lekcję recytacji i śpiewu oficjum dla przedstawicielek zakonów klauzurowych. Ks. Prof. Jankowski odprawił Nieszpory o NMP, po czym J. E. Ks. Bp Antoni Pawłowski wygłosił kazanie końcowe, a J. E. Ks. Bp Czajka udzielił uczestnikom błogosławieństwa N. Sakramentem.

Dni chorału gregoriańskiego wykazały, że wiele sióstr przyswoiło już sobie poprawną technikę śpiewu gregoriańskiego, a niektóre z nich potrafią go nauczać. Są to poważne osiągnięcia, jeżeli weźmie się pod uwagę kataklizmy, które przeżyły polskie zgromadzenia w związku z dwiema wojnami światowymi. Strona organizacyjna zjazdu spoczywała na barkach Księża Profesorów: Jankowskiego i Lewkowicza, którym można gratulować owoców pracy nad szkoleniem sióstr w śpiewie gregoriańskim.

Tymiec

O. FRANCISZEK MAŁACZYŃSKI OSB

TRZECIE SEMINARIUM BIBLIJNE

W dniach od 5 do 7 września br. odbyło się w Gnieźnie trzecie z kolei naukowe seminarium biblistów polskich. Wzięło w nim udział 67 profesorów Pisma św. zarówno z diecezjalnych seminariów duchownych jak i z zakonnych zakładów teologicznych. Uczestnicy seminarium wychodząc z założenia, że Biblia to nie tylko zwykła księga, która kształci nasz umysł i wzbogaca naszą wiedzę, ale to także księga boża, która formuje życie wewnętrzne człowieka, nadali swoim obradom dwa nurty: Jeden ascetyczno-wewnętrzny, oparty o nabożeństwa, konferencje religijne i modlitwę, a drugi teologiczno-naukowy, bazujący na referatach, dyskusji i wnioskach, dotyczących pracy biblijnej w przyszłości.

Obrady rozpoczynano codziennie Mszą św., połączoną z okolicznościowym przemówieniem. W pierwszym dniu odprawił ją w kaplicy Arcybiskupiego Seminarium Duchownego gospodarz seminarium naukowego, Ks. prof. Fel. Kłoniecki, który także przemówił na temat wartości i znaczenia Pisma św. w życiu kapłana. W drugim dniu Mszę św. celebrował w zastępstwie nieobecnego Ks. Prymasa, JE. Ks. Bp Lucjan Bernacki. W swoim głębokim i podniosłym przemówieniu wskazał Dostojny Celebrans, że studia biblijne to najtrudniejsze ale i najważniejsze studia, na których opierają się i z których czerpią argumenty dla siebie wszystkie niemal dyscypliny teologiczne, szczególnie dogmatyka moralna, apologetyka itp. Opatrzność Boża jakby na dzisiejsze czasy — mówił dalej Ks. Biskup — zachowała nam i dostarczyła szeregu dowo-